

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาวิจัยปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 โดยมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถบังคับใช้ให้มีประสิทธิภาพได้โดยเกิดจากปัญหาหลายประการซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากตัวบทกฎหมายและองค์การที่บังคับใช้กฎหมาย ส่งผลทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในลักษณะที่จะเอาตัวมาลงโทษได้อย่างแท้จริง

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายถึง 2 ฉบับ โดยขั้นตอนแรกต้องมีการสอบสวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 เสียก่อน เมื่อมีมูลแล้ว และการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องมีลักษณะที่เข้าหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 จึงจะเข้าสู่กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว แต่การสอบสวนและไต่สวนดังกล่าว ก็พบปัญหาว่า ในบางคดี เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำการ

ในลักษณะที่ก่อให้เกิดการแข่งขันราคาที่ไม่เป็นธรรม แต่กลับไม่ถูกบัญญัติให้เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 และขณะเดียวกัน ก็มีได้แบ่งลักษณะของการกระทำและฐานะของผู้กระทำให้ชัดเจน แต่กำหนดฐานความผิดในลักษณะแบบเหมารวม โดยในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 แต่ฐานความผิดไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังกล่าวได้ และไม่อาจจะทำการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ หรือส่งให้หน่วยงานอื่นสอบสวนต่อไปได้ อีกทั้งกระบวนการสอบสวนข้อเท็จจริงและไต่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าวต้องอาศัยกลไกการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่แต่กฎหมายทั้งสองฉบับกลับมิได้บัญญัติเรื่องอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ให้ชัดเจนแต่อย่างใด ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการใช้อำนาจในการสอบสวน และนอกจากนี้ยังพบปัญหาอีกว่าการที่มีกฎหมายบัญญัติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พนักงานสอบสวน) และกรมสอบสวนคดีพิเศษ (พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ) เข้ามามีบทบาทในการสอบสวนความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ได้บัญญัติจุดแบ่งขอบเขตอำนาจการสอบสวนไว้ ทำให้เกิดปัญหาเรื่องอำนาจการสอบสวนตามมา จึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมายมารองรับปัญหาดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงขอเสนอแนะว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 โดยเพิ่มบทบัญญัติในเรื่องอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ให้ชัดเจน เพิ่มบทนิยามศัพท์ คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และคำว่า “การมีส่วนได้เสีย” และเพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และแยกความรับผิดชอบของนิติบุคคลกับบุคคลธรรมดาออกจากกัน และกำหนดฐานความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับฐานความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 รวมทั้งเพิ่มหลักเกณฑ์แบ่งลักษณะของคดีที่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้ดุลพินิจส่งสำนวนให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พนักงานสอบสวน) หรือกรมสอบสวนคดีพิเศษ (พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ) และกำหนดหลักเกณฑ์ที่ทำให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษสอบสวนได้เลย โดยไม่ต้องส่งสำนวนไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. นอกจากนี้ยังต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และระเบียบว่าด้วยการบริหารพัสดุให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ด้วย

This thesis aims to study the problems of the enforcement of the Act on Offences Relating to Price Rigging in Public Sector Contract Bidding of C.E. 1999. The existing legal measures cannot be efficaciously enforced due to various problems, partly as a result of the laws themselves and partly as a consequence of how the responsible organs enforce these laws. Consequently, legally constituted measures taken to investigate and punish those guilty of violating the law in accordance with this Act cannot be properly conducted, and, as such, those breaking these laws cannot be duly punished.

Findings indicate that the enforcement of the Act on Offences Relating to Price Rigging in Public Sector Contract Bidding of C.E. 1999 requires legal strengthening in more than one phase. The first step in strengthening this Act

pertains to factual investigations in connection with putative violations of provisions of this Act. When relevant factual information is obtained regarding putative offenses on the part of government officials or politicians, this information must be presented in a form compatible with the provisions of the Organic Act on the Prevention and Suppression of Corruption of C.E. 1999. At this juncture, the inquisitorial proceedings must then take place also in conformity to the stipulations of the Organic Act. However, problems sometimes arise in the course of the factual investigation and the inquisitorial proceedings. This is because government officials or politicians have behaved in such a fashion that they have paved the way for rigged bidding for public sector contracts. Nonetheless, they have not been held responsible in accordance with the provisions of the Act on Offences Relating to Price Rigging in Public Sector Contract Bidding of C.E. 1999.

At the same time, there is no distinct division between the commission of concrete actions and influence being exerted because of the status of government officials or politicians. Moreover, the specification of precise offences is too general. In some cases, government officials or politicians commit offences prescribed by the Act on Offences Relating to Price Rigging in Public Sector Contract Bidding of C.E. 1999, but their offences do not fall under the rubric of principles promulgated for inquisitorial proceedings stipulated by the Organic Act. Therefore, they cannot be investigated in accordance with criminal code procedures or their cases cannot be sent to other agencies for investigation. Moreover, factual investigations and

inquisitorial procedures depend on officials actually performing their duties. However, both laws fail to prescribe the powers and authority of the officials in a clear and distinct manner. This leads to the problem of the use of authority in such investigations.

In addition, problems arise because the law stipulates that the Royal Thai Police (investigating officers) and the Department of Special Investigation (special investigation officers) play a role in the investigation of offences according to this Act without precisely stipulating exact limits to their investigatory authority. This leads to the previously addressed problems regarding investigatory powers. Therefore, explicit legal measures must be promulgated to cope with these problems.

In order to solve this problem, the following is suggested. There should be an amendment to the Act on Offences Relating to Price Rigging in Public Sector Contract Bidding of C.E. 1999. Such an amendment would contain a provision regulating the authority of the officials in the Office of the National Counter Corruption Commission (NCCC) in a clear and distinct manner. The terms “government officials” and “the receiving of interest” must be newly defined and specific provisions concerning punishment for the receiving of interest on the part of government officials or politicians must be added. The liability of juristic persons and ordinary persons must be separated. The offences of government officials and politicians must be specified once again in order to render them compatible with the offences stipulated in the Organic Act on the Prevention and Suppression of Corruption of C.E. 1999. In

addition, criteria should be specified allowing for the classification of the types of cases that the Office of the National Counter Corruption Commission would forward to the Royal Thai Police (the investigating officers) or the Department of Special Investigation (the special investigating officers), as well as specifying the criteria for the investigating officers or the special investigating officers to use in the course of the investigation process. This new measure would render nugatory the sending of such cases to the Office of the National Counter Corruption Commission, thereby making such a procedure otiose and eventually allowing it to fall into desuetude.

Furthermore, finally, amendments should be added to the Organic Act on the Prevention and Suppression of Corruption of C.E. 1999 and the Rules on Inventory Management in order to render them compatible with the Act on Offences Relating to Price Rigging in Public Sector Contracts of C.E. 1999.